

BEHEERPLAN KOP VAN SCHOUWEN

BEHEERPLAN

Het beheerplan beschrijft natuurdoelen voor het behouden van de bijzondere planten, dieren en leefgebieden in de Kop van Schouwen en wat er moet gebeuren om deze natuurdoelen te halen.

Daarbij wordt ook rekening gehouden met maatschappelijke en economische belangen. Het beheerplan is een handleiding voor het toekomstige beheer van het gebied.

De Kop van Schouwen is een waardevol natuurgebied waar veel beschermde en bijzondere soorten voorkomen en waar mensen graag recreëren. De Kop van Schouwen is aangewezen als een Natura 2000-gebied waarbij het behouden van deze soorten en hun leefomgeving het doel is.

Voor elk Natura 2000-gebied in Nederland is het wettelijk verplicht een beheerplan op te stellen, waarin het beheer van het gebied wordt bepaald. Dit document is een beknopte weergave van de doelen en maatregelen van het beheerplan voor de Kop van Schouwen.

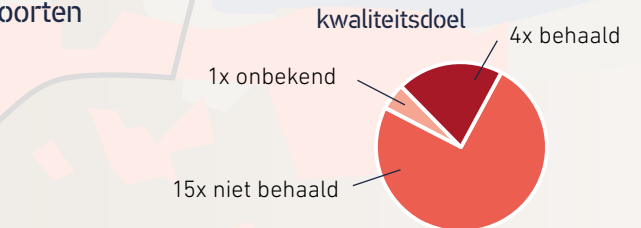

DOELEN

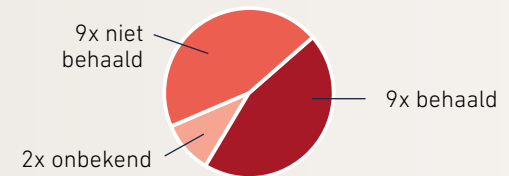
Voor de Kop van Schouwen is het doel gesteld om 20 bijzondere planten, dieren en leefgebieden te behouden. Bij deze doelsoorten en leefgebieden kun je denken aan de Groenknolorchis, de Noordse Woelmuis, of vochtige duinvalleien. Het gaat hierbij om het verbeteren van de kwaliteit en de kwantiteit.

20 doelsoorten

kwantiteitsdoel

MAATREGELLEN

Om de natuurdoelen in de Kop van Schouwen te behalen, gaan we werken aan het verbeteren van het leefgebied en de omstandigheden voor de doelsoorten. We willen de natuurkwaliteit verbeteren. Hier komen maatregelen uit voort die zijn ingedeeld in vijf thema's.

Deze maatregelen worden in detail uitgewerkt met deskundigen en terreinbeherende organisaties.

De maatregelen richten zich voornamelijk op de volgende thema's:

Tegengaan van overbegrazing

Verbeteren van hydrologie

Opwekken van verstuing

Tegengaan van invasieve exoten

Monitoren van recreatie

Leeswijzer: Deze infographic is interactief.

Een klik op één van de drie onderdelen brengt u naar de inhoud achter dat onderdeel.

Beheerplan

Natura 2000

Natura 2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. In deze gebieden worden bepaalde dieren, planten en hun natuurlijke leefomgeving beschermd om de biodiversiteit (soortenrijkdom) te behouden. In Europa verdwijnen namelijk veel planten- en diersoorten: de biodiversiteit staat onder druk. Aangezien planten en dieren zich weinig aantrekken van landsgrenzen wordt natuurbescherming in Europees verband aangepakt. Nederland heeft 162 natuurgebieden aangewezen die officieel Natura 2000-gebied zijn en de Kop van Schouwen is er daar één van.

De Kop van Schouwen is een waardevol natuurgebied waar veel bijzondere soorten voorkomen. Het behouden van deze soorten en hun leefomgeving is het doel. Voor elk Natura 2000-gebied in Nederland is het wettelijk verplicht een beheerplan op te stellen waarbij het beheer van het gebied wordt bepaald voor een periode van zes jaar.

Wat is een beheerplan?

In een beheerplan zijn de doelen beschreven voor het behouden van de bijzondere planten, dieren en leefgebieden in de Kop van Schouwen. Deze natuurdoelen zijn de basis van het beheerplan.

In het beheerplan staat geschreven wat er moet gebeuren om de natuurdoelen te halen: de maatregelen. Hierbij wordt ook rekening gehouden met maatschappelijke en economische belangen. Denk daarbij aan recreatie, ondernemen en landbouw.

Het beheerplan is een handleiding voor het toekomstige beheer van het gebied. Met het beheerplan wordt bepaald welke activiteiten in het Natura 2000-gebied niet zijn toegestaan zonder toets op de Natuurbeschermingswet (Habitattoets). Maar ook welke activiteiten, onder voorwaarden, geen vergunning nodig hebben, omdat ze geen negatief effect hebben op de natuurdoelen.

Wie maakt het beheerplan?

Het beheerplan voor de Kop van Schouwen is opgesteld door de Provincie Zeeland in overleg met gebruikers, beheerders, eigenaren, gemeente, waterschap en Rijkswaterstaat.

Doelen voor de Kop van Schouwen

Natuurdoelen voor de Kop van Schouwen

Voor de Kop van Schouwen is het doel gesteld 20 bijzondere planten, dieren en leefgebieden te behouden en beschermen. Dit betekent dat zowel de kwaliteit als de kwantiteit (oppervlakte/populatie) van deze doelsoorten verbeterd moet worden. Hieronder een overzicht met het doelbereik.

Op dit moment halen we de instandhoudingsdoelen van veel soorten niet. Dit heeft verschillende oorzaken. Zo zorgen hoge stikstofdepositie, verdroging, het gebrek aan zandverstuiving en het gebrek aan kalk voor een verzuurde bodem. Daarnaast treedt er verdroging op en is er sprake van overbegrazing, waardoor veel planten worden aangetast.

Ook krijgen veel planten minder kans om te groeien, doordat deze verdrukt worden door verschillende exoten, zoals watercrassula en de Amerikaanse vogelkers. Tot slot maken veel mensen gebruik van het gebied, dit kan de broedvogels verstoren. Effecten daarvan moeten we nog onderzoeken.

Habitatype	Instandhoudingsdoel	Doelbehaling oppervlak/populatie	Doelbehaling kwaliteit
Schorren en zilte graslanden buitendijks	Behoud oppervlakte en kwaliteit	Ja	Ja
Embryonale duinen	Behoud oppervlakte en kwaliteit	Ja	Ja (vegetatie) Nee (typische soorten)
Witte duinen	Behoud oppervlakte en kwaliteit	Nee	Ja
Grijze duinen kalkrijk	Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit	Ja	Nee
Grijze duinen kalkarm	Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit	Ja	Nee
Grijze duinen heischraal	Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit	Nee	Nee
Duinheiden met struikhei	Behoud oppervlakte en kwaliteit	Ja	Nee
Duindoornstruwelen	Behoud oppervlakte en kwaliteit	Nee	Nee
Kruipwilgstruwelen	Behoud oppervlakte en kwaliteit.	Ja	Nee
Duinbossen droog	Behoud oppervlakte en kwaliteit	Nee	Nee
Duinbossen vochtig	Behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit	Nee	Nee
Duinbossen binnenduinrand	Behoud oppervlakte en kwaliteit	Ja	Nee
Vochtige duinvalleien open water	Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit	Ja	Nee
Vochtige duinvalleien kalkrijk	Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit	Nee	Nee
Vochtige duinvalleien ontkalkt	Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit	Onbekend	Ja
Vochtige duinvalleien hoge moerasplanten	Uitbreiding oppervlakte en behoud kwaliteit	Ja	Ja
Blauw-graslanden	Behoud oppervlakte en kwaliteit	Nee	Nee
Nauwe korfslak	Behoud omvang en kwaliteit voor behoud populatie	Nee	Onbekend
Noordse woelmuis	Behoud omvang en verbetering kwaliteit leefgebied voor behoud populatie	Onbekend	Nee
Groenknolorchis	Uitbreiding omvang en verbetering biotoop voor uitbreiding populatie	Nee	Nee

Maatregelen

Om de natuurdoelen in de Kop van Schouwen te halen, gaan we werken aan het verbeteren van het leefgebied en de omstandigheden voor de doelsoorten. We willen de natuurkwaliteit verbeteren. Hier komen maatregelen uit voort die zich met name richten op de volgende thema's: het tegengaan van overbegrazing, het verbeteren van de hydrologie, het voorkomen van verzuring via het opwekken van zandverstuiving, het tegengaan van invasieve soorten en het monitoren van recreatie. Deze natuurherstelmaatregelen worden in detail uitgewerkt met deskundigen en terreinbeherende organisaties.

In het beheerplan is een heel aantal maatregelen per doelsoort opgenomen binnen het Natura 2000-gebied. Hiernaast wordt per thema een aantal voorbeelden van maatregelen genoemd. Om de doelen te behalen zijn er ook maatregelen buiten het gebied nodig, deze maatregelen worden uitgewerkt in andere programma's.

Het tegengaan van overbegrazing

- Onderzoek doen naar begrazing en een begrazingsplan opstellen. Welke grazers willen we wel en welke willen we niet in het gebied, en hoe kunnen we dat reguleren?
- De populatie damherten beter beheersen via een nieuw Faunabeheerplan damhert door de Faunabeheereenheid Zeeland, waarin wordt samengewerkt tussen terreinbeherende-, maatschappelijke organisaties, ecologen en jagers.
- Het toepassen van seizoensbegrazing. Dit betekent dat veel grazers alleen in het gebied lopen in de lente, zomer of in de eerste helft van de herfst. Zo wordt de begrazingsdruk verlaagd.

Het verbeteren van de hydrologie

- Het verhogen van de waterstand op specifieke plekken in het gebied door middel van stuwen.
- Het water in het gebied langer vasthouden om verdroging tegen te gaan. Dit kan bijvoorbeeld door het plaatsen van stuwen en gebeurt in afstemming met het Waterschap.
- Hydrologisch onderzoek moet leiden tot het opstellen van een hydrologieplan.

Het opwekken van zandverstuiving

- Het verwijderen van begroeiing en achtergebleven plantenwortels bij de kerven. Op die manier kan verzuring door stikstofdepositie worden voorkomen, want kalkrijk zand heeft zo meer kans verder het gebied in te waaien.
- Onderzoeken waar verstoven zand terecht komt in het gebied. Op die manier kunnen we zien waar kalkrijk zand niet terecht komt om het daar meer te stimuleren.

Het tegengaan van invasieve exoten

- Watercrassula is een bodembedekkende plant, een invasieve exoot, die snel groeit en vooral een bedreiging vormt voor natte duinvalleien. Maatregelen zijn nodig om watercrassula te beheersen en voorzichtig te zijn met werkzaamheden zoals maaien en plaggen, omdat de soort zich makkelijk verspreidt.
- Verder onderzoek naar watercrassula en mogelijke manieren om deze soort tegen te gaan. Zo kijken we naar aanplant van inheemse planten die overwoekering van watercrassula tegen kunnen gaan.

Het monitoren van recreatie

- Het precieze effect van recreatie op de natuur in de Kop van Schouwen is niet duidelijk. Om die reden wil de provincie recreatie gaan monitoren. Wanneer de recreatiedruk te hoog blijkt om de natuurdoelen te kunnen halen, kunnen maatregelen worden overwogen, zoals:
- Voorlichting en informatievoorziening door borden, folders of gemarkeerde routes door het gebied.
 - Handhaving op het betreden van sommige gebieden die in bepaalde perioden niet toegankelijk zijn voor bezoekers.

Actuele info en contact

Voor meer informatie kunt u onze [website](#) bezoeken.

Heeft u vragen? Neem dan contact met ons op.

Natura2000KvS@zeeland.nl

